

نزاو چامه‌ی شعر

په پیامیک بوونه

کتابخانه

ملا زانا فیه یام

۲۰۱۱

نزاو چامهه شيعر

په ياميك بو :

خودا

ملا زانا خه يام

2011

به ناوی خودای به زهیی و به خشنده

نه و خودایهیی

که له گهل ناوی زیانت پی ناگات

به ناوی خودای دهسته وستان کهر

به ناوی خودای بدهری به ندهکان

به ناوی نه م خودایهیی

که له گهل ناوی چهوتی کارا نی به

نه له ناسمان و نه له زهوی

خوم پاراستوه به ناوت نهی خودایه

له نایینم و گیان و خیزان و مندال و کهس و کارم

□

□ دست پیک

□ بہ ناوی خوداں گشت کاتیں

□

□ لہ بہ ندہ یہ کی لی قہ و ماو

□ بو خودا یہ کی تاک و میہ رہ بان

□ لہ بہ ندہ یہ کی ہہ ژار

□ بو خودا یہ کی ساماندار

□ لہ بہ ندہ یہ کی نقوم بوو

□ بو خودا یہ کی دہرہ یتہر

□ لہ بہ ندہ یہ کی پر سرکہش

و تاوانبار

بو خودا یہ کی بہ خشینہر

لہ بہ ندہ یہ کی (نہ زان)

بو خودا یہ کی (زانا)

لہ بہ ندہ یہ کی بچوک

بو خودا یہ کی گہورہ

لہ پەرور بؤ پەروردگار

لہ بے ندہیہ کی (قہرزار)

بؤ خودایہ کی (فریاد رہس)

لہ بے ندہیہ کی (کویر)

بؤ خوابہ کی (بینہر)

لہ بے ندہیہ کی (کەر)

بؤ خودایہ کی (بیسہر)

لہ بے ندہیہ کی لہ زیندان

بؤ خودایہ کی رزگار کەر

لہ بے ندہیہ کی (نزم)

بؤ خودایہ کی (بہرز)

لہ بے ندہیہ کی (لال)

بؤ خودایہ کی (جوانبیژ)

لہ بے ندہیہ کی (ستایشکار)

بؤ خودایہ کی (شکوّمہند)

لہ بے ندہیہ کی (بیّ ہیژ)

بؤ خودایہ کی (توانا)

لە بەندەيە کەس (گوناھبار)

بۆ خودايە کەس (داپۆشەر)

لە بەندەيە کەس (نا بە دل)

بۆ خودايە کەس (خۆشەويست)

لە بەندەيە کەس (دروست کراو)

بۆ خودايە کەس (دروست کەر)

لە بچوک بۆ (گەرە)

لە بەندەيە کەس (ژيڕ پکيڤ)

بۆ خودايە کەس (پکيڤ دەر)

لە بەندەيە کەس (بژيۆ دراو)

بۆ خودايە کەس (بژيۆ دەر)

لە بەندەيە کەس (مردوو)

بۆ خودايە کەس (زیند وو)

لە بەندەيە کەس (ژيڕ کەوتوو)

بۆ خودايە کەس (سەر خەر)

لە بەندەيە کەس (نەخۆش)

بۆ خودايە کەس (تیمار کەر)

ناوهرؤك

(نهې خودايه)

من كه وتومه ته كيښه

توؤش به زه يې به خشې به زه يانې

من كه وتومه ته چال

توؤش دهره يښه رې به نده كانې

له وهې تېې كه وتوم ناگادارې

توؤش نه ندازه گيرې رووداوه كانې

نهې په روه ردگارې به خشر

پېم به خشه پېويستيه كانم

بروام وايه كه چند مېهره بانې

هيچ گري يه كه نه هيچ دهرگا

له رووي نيمه نه كراوه ته وه

توؤ كراوهې دهرگا كانې

دهست باریک نیه جگه له تو

تو دهست گری هه ژارانی

نهی نهی زانهی

که (سکالا) لات

پشت گوی ناخری

نهی گوی گری سکالا کان

ههر تو شاره زای (شاراوانی)

نهی به دیار خهری نه هاهمه تی

نهی رزگار که ری (عیسی و موسی)

نهی پاریزه ری (محمد مستفا)

نهی نه سوتینی (ابراهیم خلیل)

نهی رزگار که ری (یوسف له زیندان)

نهی خاوهن به بنده نهی خودای به ندان

(یونس) ت له نه ههنگ شارد هوه

به نه ههنگیش زیندانت کرد

له نیو زگی نه ههنگیشا

له خنکان دهر بازت کرد

تکا ده کم □

له زیندانی تو □

له و پهری له ده ست دانوو □

له و پهری بی هیزی □

له و پهری بی کسی و □

له بی ده سلانیهم □

له و پهری بی هیوایم له هه موو شتی □

له و پهری دوور □

له هاناو کسی □

نهی خودایه □

روو له تو ده کم □

نزای که سیکی نقوم بووی هه ژار □

که دهنگی چوار مه تر دوور ناکه ویته وه □

مه گهر تو به گه وره بیت □

گوئی له ناھی نزا کم بگری □

نهی به خشری به زه بیه کان □

نهی په روه ردگاری نزا کان □

نزام گيرابکه پيويستم دابين بکه

به تاوانی ئيمه مه که

به گورهی و به خشينت بکه

په ناگام هر توئی

وه پشت هر به تو ده به ستم

نهی به زدانی داد په روه ر

له لای خوټ په ناگه به ک

له لای خوټ ده ر باز که ريک

له لای خوټ رزگار که ريک

نهی خودايه بؤم دابين که

به گورهی و به خشينت بکه

نهی به زدانی بالآو به توانا،

بالای نيؤ خه لکيمان بکه

سهر به رزو شادومان بکه

له هيچ کاتيک و له هيچ شوي نيک

ريسواو سهر شوړم مه که

دهربازم بکه

له کۆمه لئی سته مکاران
 له کۆمه لئی هاوبه شی کاروو
 کړنوش نه به پرووی زۆرداران
 هیچ خودایه ک نیه جگه له تو
 خاوه نی دا هاتوو، و

بوونه وهر

هیچ خودایه ک نیه جگه له تو
 خاوه ن به خشین و دادپهروهر
 په نا ده گرم به ووشه کانت
 (له نه هریمه ن) ای بی به ش کراو
 په نا ده گرم
 به هه موو ووشه جوانه کانت
 له پرووداود نه هه مه تیه کانت
 به پشتیوانی تو رۆژگار ده برم
 هیچ فرمان و هیژیک نیه له راست ناوت
 نهی په روه ردگار بروادارم به به لیتت
 که فهرمووت

□ مافه له سه ر ئيمه

□ رزگارکردنى برودار

□ نهى خودايه

□ منيش به كيكم له بروداران

□ بهزات و ميهره بانيت

□ ههروهكو (نوح) ت رزگارکرد

□ له نههامتى و شين و رورؤ

□ كه هاوارى بؤ كردى ،

□ خاو خيزانيت پاراست له نههامتىو تورهى تۆ

□ نهى خودايه رزگارم بکه

□ چۆن گهشتى سوارهكەت

رزگار کرد له ناو ناخى نهههنگى خۆت

□ کردت به لگه به ک بۆ جيهان

□ كه به هيژوو، گه و ره لى برده و به به خشرى تۆ

□ نهى پهروه رذگار هيچ په ناگه به ک نيه

□ جگه له په ناگه و نارامگه تۆ

□ رزگارمان بکه له ناگرو خهفت و نههامتى و زيندانى خۆت

□ له تاريكى نيؤ زگى نهههنگ يونس ت رزگار کرد

منیش رزگار بکہ
 لہ تاریکی زیندان و خفت باریوو گیرژاوی تو
 ئەہی خودایہ سینہم فرہوان بکہ
 فرہمان و کارم ئاسان بکہ
 گریئی زمانم بکہرہوہ
 راگرو نارامم بکہ
 وتہ کانم پاراو بکہ.....
 کارہ کانم خۆت چارہی بکہ
 ئەہی خودایہ
 لیئم ببورہ بەزہیت پیئمداییتہوہ
 تو ئازادکەرہی ئیئمہیی
 تو سەرخەرہی تو رابەرہی
 سەرہم بخہ بەسەر بی باوہروو زۆرداران
 ئەہی دابہزینەرہی خویندنهوہی پیروژ
 چ لہ دونیاو چ لہ قیامت
 وہ لہ ناگر دوورمان بخہ
 من و کوچ کردوہوہ کانم
 تو چاکترین پارینەرہی / ئەہی بەخشەر ،

- به زه یت بؤم ښیره
- وه له کاروو فرمانم نهرمی ښوینه
- کارم ناسان که دلم پرشادکه
- ریښی ښیشاندهریم بؤ ښیره
- نهی خودایه
- زانستم پی ښه خشه
- نهی پاریزهریم پاریزه
- نهی (ناگا) ناگادارم به
- هیچ ههولیک به دهستم ښه
- ههر تووی رزگارکروو پشت پی بهسته
- هیزو تواناو پشت و په نام لهزیندانی تاکه کهسیم
- کؤم کهره وه به بهزه ښه کهت
- نهی خاوهنی کؤکهره وهی رؤژی دادگا
- سوپاس و ستایشم ههر بؤ تو به
- سکالاکانیشم ههر تو وهی دهگری
- دهر باز بونیشم ههر بؤ تو به
- توؤش دهر نه ښامیان جیگر ده کهی
- نهی په روه ردگار

گير به كړدارې ناڅوین
 مه گهر تۆ گيرمان پي نه كهی
 هه موو شتی له پهرتو وكت پاريزراو
 سه ره تاو كو تايي هه ژمار كراوه
 چونكه هيوادهر تۆ دات هي ناوه
 نهی به خشر له هاوسه رانمان خوش به
 له خوشه ويستانم خوش به
 له ژيان و دل و گيانم
 له هه له و سه رپيچيه كانم
 بمبوره له تاوان و سه ركه شيه كانم
 له ناگري دوزه خ بمان پاريزه
 له سزاي گورې مردوان و
 له سزاي گوره تنگه كه م
 نهی سه رپه رشتكا ري چاكه كان
 نهی بده ري به نده كان
 نهی نيازدهر نهی رزگار كهر
 نهی به رزكه ري نزاكان
 نهی سوړينه ري نه رزو ناسمان

رڼوژگاري ژيانم ناشته واکه
 وهکو بڼه (ښيراهيم) ت سارد و ناشه واکه
 له ټاگر نه ت سوتاند به مال و مندالت شادکرد
 نهی به خشری خوښی .. نهی بگری نزاکان
 دهربازم بکه له زیندان ..
 وهکو (یوسف) ت دهرباز کرد
 منیش رزگارکه له نازار
 نهی په روهردگرم من بهندهی توّم ...
 کوپي بهندهی توّم
 کوپي بونه وهری توّم ...
 دابه زیننی نیو چاوانم
 له دهست توّدان ..
 دادت له جیگای خوښه تی
 په کسانى له ماف دانا ..
 لیت دپارپیمه وه به هموو ناویکت
 که له په رتوو که کانت هاتووه ..
 یا بهنده په کت فیرو گروه
 یا له زانستی شراوه ت هشارت داوه

□
 □ قورټان بکه به هاری دلم
 □ وه روښنایی چاوه کانم
 □ وه لابهاری ناخوښی و خهفت و
 □ نه هاهمه تبه کانم
 □ دهرم بهینه لهم زیندانهی خوټ بوټ داناوم
 □ وه له خوښه ویستانم ببه خشه
 □
 □ نهی زهیی به خشم ...
 □ نهی سا ریژکه ری برینه کانم
 □ داوای دابه زیننی (زهیت) ده کم
 □ لیټ ده پاریمه وه چاکس بکه کارو فرمانم
 □ هیچ گیانداریک نیه له سر زهوی
 □ یا له دهریا یا له نیو کالانی داردا
 □ یا له نیو خاک و خوټدا
 □ یا له ژیرقور ولیته
 □ یا له ژیرناسمانی خوټ
 □ یا له ناوه خنی خاک دا بژیوده کم

تو ناندېرو ژبنېرې

تو رابېرې

هه موو له ژبېر فېرمانې تو دان

نهې پېروهر دگار په نا ده گرم پېت

له جه ننگې دېروونم

له جه ننگې هېر زېنده وه رېك

له جه ننگې نه هېرېمېنې بې بش بوو له به زه پېت

په ناده گرم پېت بم پارېزې

پېروهر دگار لېت ده پارېمې وه

به ناوه جوانه كانت

نزاي دلي خوښې پې ده كم

تو زاناي به وهې تې هې كه و تووم

نهې به زدانې دېر باز كېرم

نهې به كم زات

نهې كو تايې زات

نهې به دېر خېرې شار او هكان

نهې داپوشېرې په نهانه كان

نهي بهرترين زات

نهي شكوښه ند وميهره بان

نهي خاوه نې حوت چيني خاک

نهي بيسهري گشت ووتنه يه ک

نهي زانا به گشت کرده ووه يه ک

نهي هوښيار ونهي هوښمه ند

نهي خاوه نې رېږ و ستايش

نهي نه شي کين و نهي (نه ندازه گير)

نهي به توانا ونهي به هيږوبير

نهي ده وله مند نهي بهر زکهر

نهي نزم کهر نهي سهر شو ږکهر

نهي دانهرې کار له جي ې خو

نهي گه وره کهرې به نده (سهره ږو)

نهي نوسهري گشت رازه کان

نهي نه ندازه گيرې گشت ږووداوه کان

نهي قبول کهرې گشت نزاکان

نهي (کارزان) نهي لي (خوشبه ر)

- ئەي تاجى سەر
- ئەي دەرگا والّا بۆ نزاكانان
- بۆ گەرآنەوہ لەتاوانەكان
- ئەي خاوەن دۆزەخ
- ئەي خاوەن بەھەشت
- ئەي خاوەن فریشتەكان و ھەلّ سورپنەرەي كار
- ئەي دروست كەرەي جنۆكە و سروڤ
- ئەي (رۆزى دەر)
- ئەي خاوەنى سالّ ئەي خاوەنى مانگ
- ئەي فریاد رەسى زیندانەكان
- ئەي شادى ھيّن بۆ نيو دلەكان
- ئەي رابەر ئەي سەرور
- ئەي چاودير ئەي نامادەكەر
- ئەي ووتە جوان ئەي نەرموو نيبان
- ئەي جوان
- ئەي خۆشەويست
- ئەي پاريزەر
- ئەي پاريزگار لە بەندەكان

- نهي سوپاس گوزار
- نهي دهسته وستان كهر
- نهي نزيكترين زات له دلي بوندهگان
- نهي ستايش كراو
- نهي نيشاندهر
- نهي گهڼهر
- نهي ناشتي دان
- نهي هرڼهر
- نهي هم زانهي زيندو كردنه و هت لايه
- نهي ويڼه كيښي گشت جوان و كوكيك
- نهي (تاشهري) لاشههي بوندهگان
- نهي راست و دروست
- هاوهلي نزيك
- نهي بي كوټايي و سهرهتا
- نهي دهرهڼهرو نههي دهرماندهر
- نهي روهونكهروهه نههي داپوشهر
- نهي روټي هيڼهر نههي شهو بهسهر داخهر
- نهي كوكرهروهههي بوندهگان

نهي پوناك كرهوه زه مين و ناسمان

تو زاناى به وهى روو ده دات

تو شاره زاي به وهى رووى داوه

چ كه سى نيه جگه له زانت

بزانى ژيانم چو ن فهوراوه

كهى كوچ ده كاو چهندي ماوه

هيووا ناواتم هر به تووه ماوه

تو ناگدارى له بى تاوانيم

كره وهى دهرگاشم هر به تووه داوه

نهي روون كرهوه

نهي به دهرخر

نهي پزگاركر

زه يت بنويته به مالم

به ژيانم و به مندالم

به خزم و كهس و خيزانم

دلى دل په قان نارام بكه

لهم زيندانه نازادم كه

تۆ دادوهري گشت دادوهراني

خاوهني دادگاي مهزني

پهروهردگار

دوژمنم بکه به دوست

کس و کارم بکه به پشت

نهى زهبي بهخشي بهزهيان

له بهندوو دار پزگارم بکه

چون يوسف پزگارکرد

له زيندان و له تاريكى

وهك يونس و ناخى نههنگ

نهى پاريزهر

پاريزگاري شاروانم بکه

دای بيوشه نهى داپوشهري تاوان و نابروهوم

بهزرم بکهوه تۆ بهزري

بم پاريزه تۆ پاريزهري

زانام که تۆ زاناي

دهربازم که که تۆ دهريازکهري

نازادم که نهى نازادکهري

پږگارم که که تو پږگار که ری

خوشه ویستی نیو خه لکمان بکه

تو خوشه ویستی

تو به ریژی

تو سر کرده ی بوونه وه ری

میشکم کراوه که تو بکه ره وه ری

هزرم بینه وه تو هین ره وه ری

هیژم ده ری (به هیژ)

توانا ده ری (به توانا)

بم به خشه به خشه ری مه زن

زهیت پیم دابی نه ی به زه یی

به ریژم که تو به ریژی

بژیومده تو بژیوده ری

زامم ساریژکه تو ساریژه ری

پږگارم که که تو پږگار که ری

که سه م هه ر تو ی

پشتم هه ر تو ی

تو خاوه نی تهخت و بهختی

تؤ دہربازکەرہی رپی ہہ ورازوو

تہنگہ ژہوو سہختی

تؤ رپی ہی نیشان دہری رپی لی ون بوانی

تؤ بیسہری گشت بی زمانانی

لہ جی ہی باوکی بی باوکانی

خؤشی دہری خؤش نہ دیوانی

خودایہ لہ بہر خاتری زانی مستفا (درودی خواہی لہ سہر)

خاتہ می گؤری پاکسی ئہ نبیا

بؤ خاتری گشت پیاو و چاک و وہلی

ئہ بوبکرو عوسمان و علی

رحمی کہ بہ حالی کہس رپی وون بوو

رحمی کہ بہ حالی ہہ ژاری من

بہ بی کہس و نہ داری من

دہستی نزامان خالی مہ کہ

نزاکانمان گیرا بکہ

لەبەندەییەکی (ئەزان)

بۆ خودایەکی (زان)

لەبەندەییەکی بچوک

بۆ خودایاکی گەورە

لەپەرەسە بۆ

پەرەسەگار

ملا زانا خە پام

۲۰۱۱